
VEL-KASII-2012

Rapportage van het
archeologisch
vooronderzoek
25 juni 2012

Sibrecht RENIERE & Jasper
DECONYNCK

Project

Veldegem-Koning Albertstraat (fase II): archeologisch vooronderzoek

Opdrachtgever

Families Vandaele-Desplentere

Uitvoerder

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Sibrecht Reniere & Jasper Deconcynck
D/2012/44
ISSN 2033-8678
C 2011 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerde gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden zonder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch door fotocopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoudstafel

---

1. Voorwoord
2. Technische fiche
3. Inleiding
4. Aanleiding en doel van het onderzoek
5. Geografische en bodemkundige situering
6. Archeologische voorkennis
7. Tijds kader
8. Methodologie
9. Resultaten
10. Conclusies en aanbevelingen
11. Bibliografie
12. Bijlages

1. Voorwoord

Op 25 juni 2012 vond te Veldegem langs de Koning Albertstraat een preventief archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven plaats. Het betreft een ca. 1 ha groot terrein waar Studiebureau Verhaeghe & Partners een verkaveling plant. Dit rapport vormt de schriftelijke neerslag van het verloop van het proefsleuvenonderzoek en de resultaten van het project.

Verschillende partijen hebben bijgedragen tot de vlotte afhandeling van dit archeologisch onderzoek. GATE wilt vooreerst de opdrachtgevers familie Vandaele-Desplentere bedanken. Studiebureau Verhaeghe & Partners wordt bedankt om in opdracht van de families Vandaele-Desplentere het onderzoek door GATE te laten uitvoeren. Verder worden ook aannemer Jozef Vanden Buerie & co nv, landmeter Timo Lootens van studiebureau Verhaeghe & Partners bvba bedankt voor de samenwerking. Archeologische begeleiding werd voorzien door intergemeentelijke archeologische dienst RAAKVIK, met bijzondere dank aan Jan Huyghe en Jari Mikkelsen. De opvolging vanuit het Agentschap Onroerend Erfgoed (Vlaamse overheid) werd verzorgd door Sam Dedecker, waarvoor dank.

2. Technische Fiche

Site: Veldegem Koning Albertstraat (fasell) (VEL-KASII 2012)
Ligging: Gemeente Zedelgem; deelgemeente Veldegem: Koning Albertstraat, Kloosterstraat, Karperstraat
Provincie : West-Vlaanderen
Lambert72-coördinaten: X= 65130 Y= 200300 (middenpunt gebied)
Kadaster: afdeling drie, sectie G Zedelgem: percelen 488g, 488h, 488k, 488l, 490d, 492n
Onderzoek: Vooronderzoek / prospectie met ingreep in de bodem / proefsleuvenonderzoek
Opdrachtgever: Families Vandaele-Desplentere
Uitvoerder: Ghent Archaeological Team bvba
Vergunning: 2012/265
Vergunninghouder: Sibrecht Reniere
Vergunning metaaldetectie : 2012/265 (2)
Vergunninghouder : Sibrecht Reniere
Projectarcheologen: Sibrecht Reniere, Jasper Deconynck
Wetenschappelijke begeleiding: RAAKVLAK
Bewaarplaats archief : Ghent Archaeological Team bvba

Grootte projectgebied: 1,2 ha
Grootte onderzocht gebied : 0,85 ha
Termijn: 25 juni – eind juni

Resultaten:

- Subrecente grachten en kuilen

3. Inleiding

Op 25 juni 2012 voerde GATE Archaeology een archeologisch vooronderzoek uit op een 1,2 ha groot terrein langs de Koning Albertstraat in Veldegem in opdracht van Studiebureau Verhaeghe & Partners. Door middel van proefsleuven is het terrein gecontroleerd op aanwezigheid van archeologische sporen.

In dit verslag zullen in een aantal hoofdstukken het verloop en de resultaten van het onderzoek toegelicht worden. Ten eerste komen de aanleiding en het doel van dit onderzoek aan bod, gevolgd door een geografische en bodemkundige situering; een situering binnen het archeologisch kader en een situering in tijd. In een volgend hoofdstuk wordt de gevolgde methodologie toegelicht, waarna de resultaten worden voorgesteld. Ten slotte volgen de conclusie en daaraan de gekoppelde aanbevelingen. In de bijlage op DVD bevinden zich de digitale opmetings- en bewerkte grondplannen, het digitaal archief en de inventarissen.

4. Aanleiding en doel van het onderzoek

Op het terrein langs de Koning Albertstraat te Veldegem wordt een nieuwe woonverkaveling aangelegd. Omdat de grondwerken de ondergrond ernstig roeren en bijgevolg het archeologisch bodemarchief dreigen te vernietigen, dienden de gronden eerst onderworpen te worden aan een archeologisch vooronderzoek. Hierbij wordt nagegaan of er antropogene sporen uit het verleden in de bodem bewaard zijn, en om te bepalen of deze sporen van belang zijn om te documenteren (met een eventueel vervolgonderzoek) voor hun verdwijnen.

5. Geografische en bodemkundige situering

5.1 Geografisch

Het projectgebied is gelegen in Veldegem, deelgemeente van Zedelgem, in de provincie West-Vlaanderen. De terreinen liggen ten noorden van de Koning Albertstraat, ten oosten van de Rietvoornstraat en ten zuiden van de Karperstraat; net ten noordwesten van de dorpskern van Veldegem (Fig.1).

Het projectgebied waarop de verkaveling wordt aangelegd is 1,2 ha groot en bestaat uit percelen 488g, 488h, 488k, 488l, 490d, 492n van afdeling 3, sectie G van Zedelgem. Voor de werken waren de terreinen in gebruik als bosgrond.

5.2 Bodemkundig

Bodemkundig worden de gronden als Zch, wSdh en Zbg gekarteerd, ofwel matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer- en of humus B-horizont, matig natte lemige zandbodem met verbrokkelde ijzer- en/of humus B-horizont en droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B-horizont (Fig.2-3). Het terrein helt af van zuidoost naar noordwest (Fig.4).

Fig.1: Situering van het projectgebied (fase I en II).

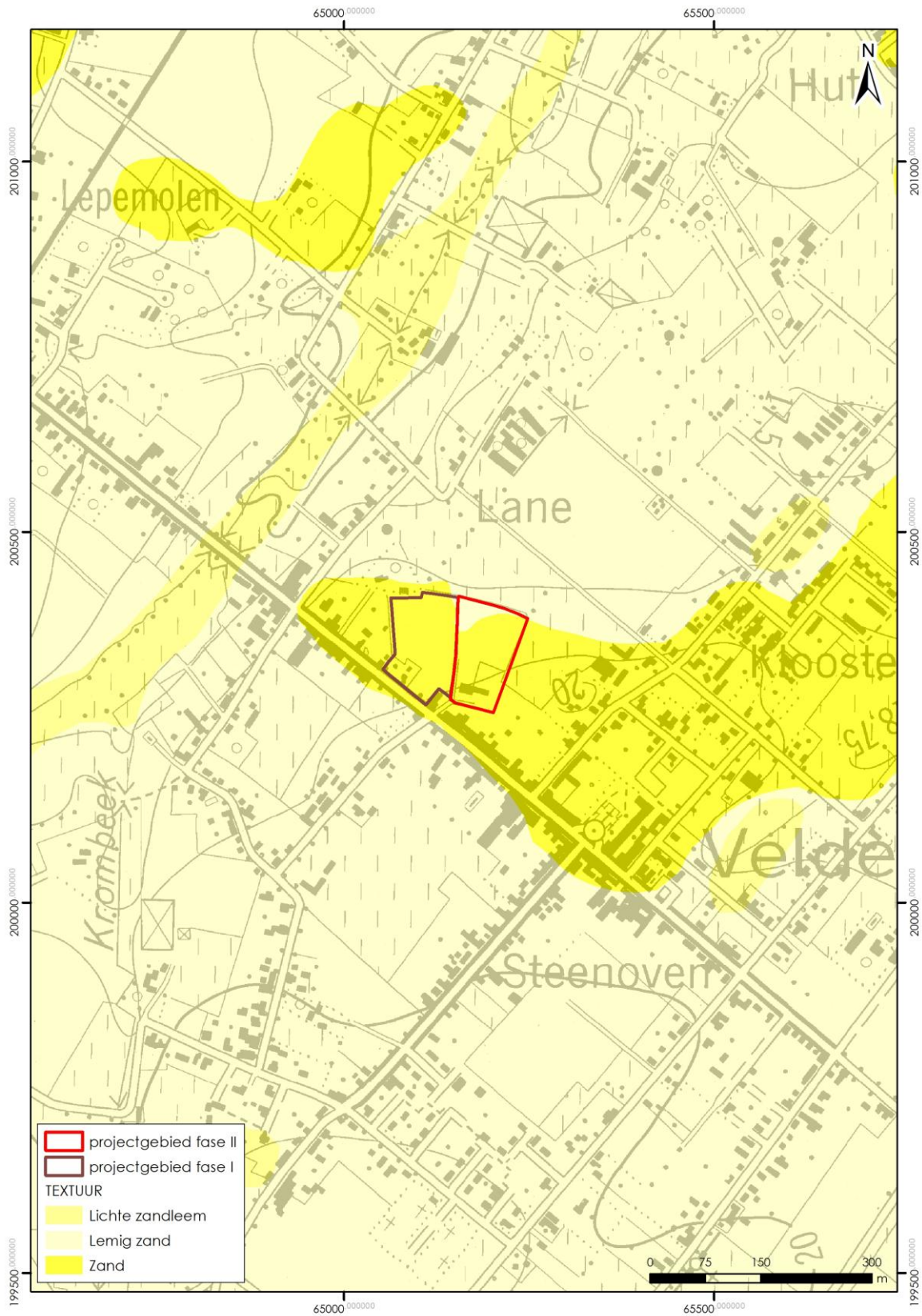

Fig.2: Projectie van het projectgebied op de bodemtextuurkaart.

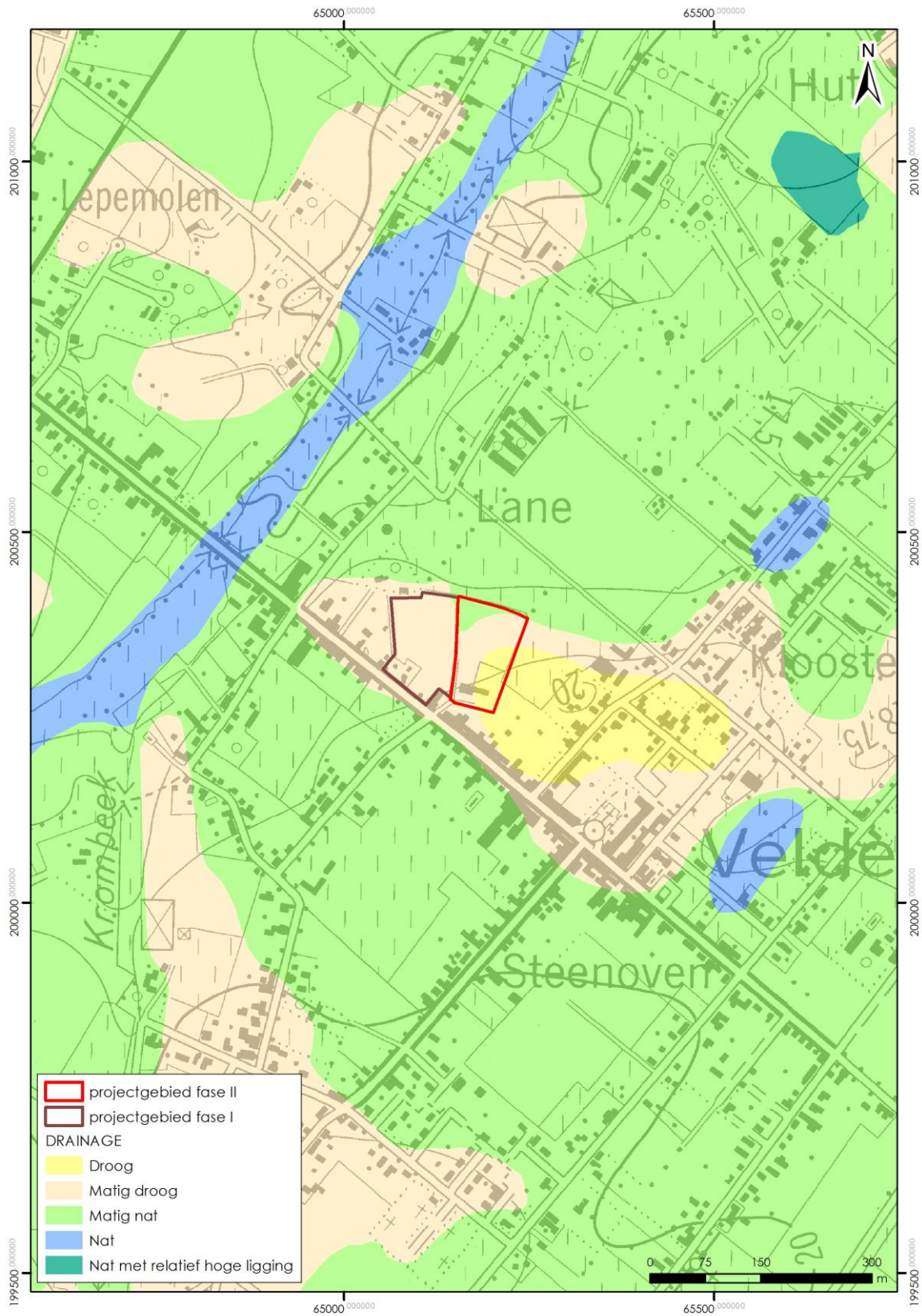

Fig.3: Projectie van het projectgebied op de drainagekaart.

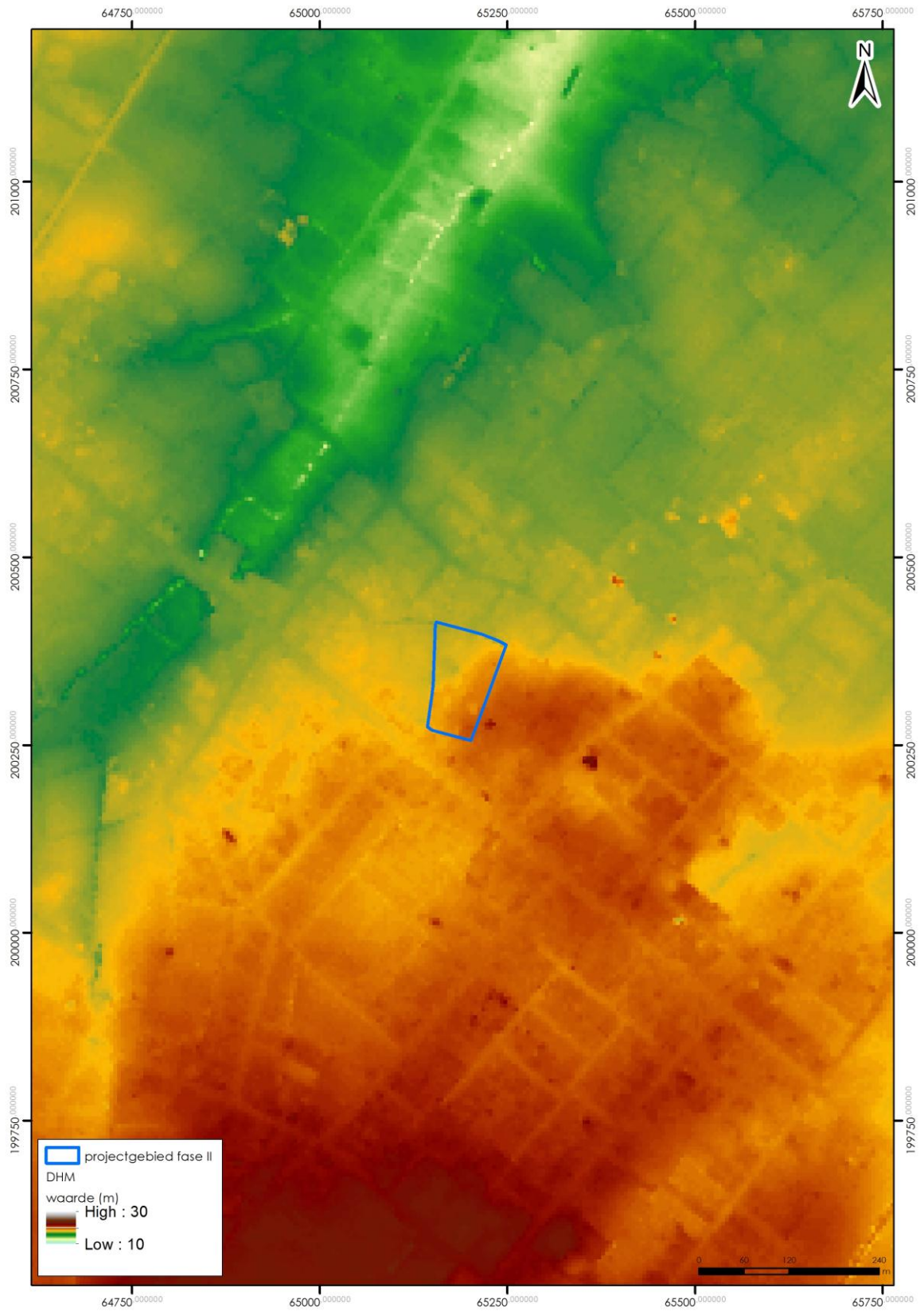

Fig.4: Projectie van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (DHM).

6. Archeologische voorkennis

De directe omgeving van het onderzoeksterrein is archeologisch zo goed als ongekend. Weinig onderzoeken zijn tot op heden uitgevoerd. De dichtst gelegen archeologisch gekende sites bevinden zich op ongeveer 1000m ten oosten. Het betreft twee circulaire grachten, vastgesteld op luchtfoto, als laatste restanten van grafheuvels uit de bronstijd (2100/1800 tot 1100 v.Chr.) (Bourgeois et al. 1998: 79-80; CAi 154811 en CAi154813).

Op historische kaarten zoals de Ferrariskaart (1777) en de Atlas der buurtwegen (1841) zijn op de terreinen enkel percelingsgrachten op te merken, geen indicaties van bewoning. Dat weinig tot geen archeologische sites in de omgeving gekend zijn, hoeft niet te betekenen dat archeologische sporen ontbreken.

Recent werd in februari 2012 op twee aanpalende percelen (483g en 494b van afdeling 3, sectie G van Zedelgem) een archeologisch vooronderzoek (VEL-KAS-2012-fase I) uitgevoerd door GATE Archaeology (Messiaen, Van Eenoo & Hoorne 2012). Relevante archeologische sporen werden niet aangetroffen (Fig.5).

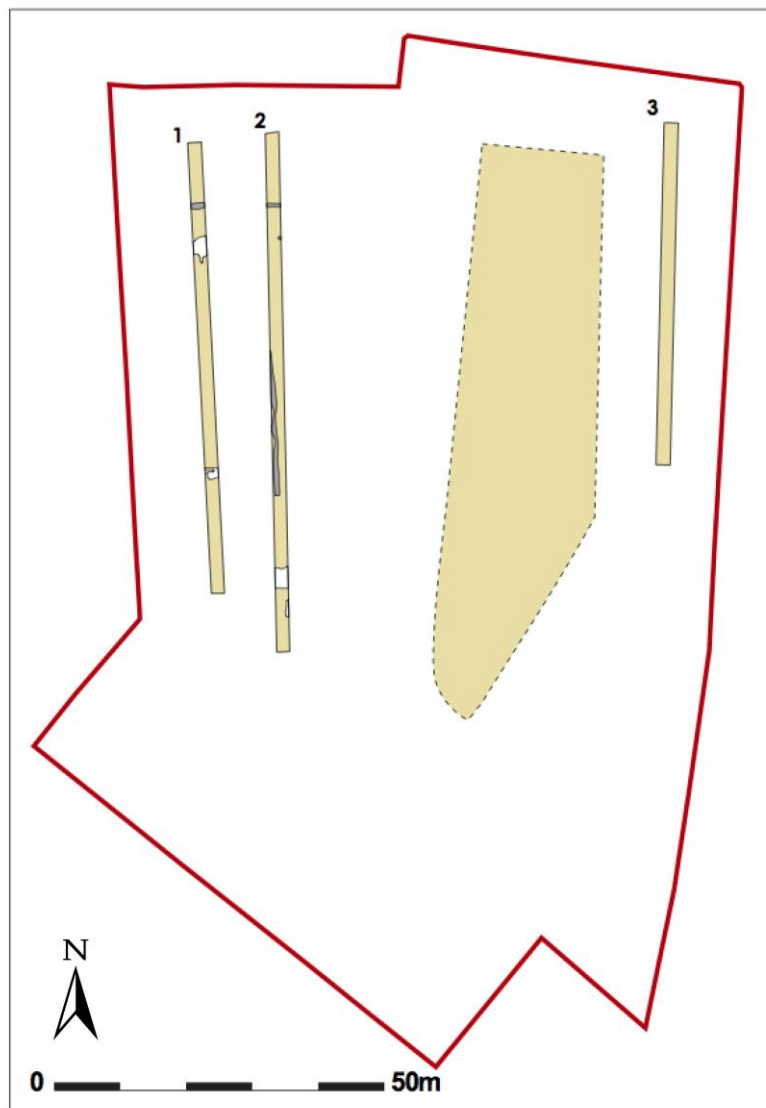

Fig.5: Projectgebied VEL-KAS-12 fase I (Messiaen, Van Eenoo & Hoorne 2012).

7. Tijds kader

Het terreinwerk werd op maandag 25 juni uitgevoerd. Aansluitend op het einde van het terreinwerk is gestart met de rapportage. Deze werd eind juni afgerond.

8. Methodologie

Het proefsleuvenonderzoek gebeurde, zoals voorgeschreven, door middel van parallelle, continue sleuven. De sleuven werden oost-west en noordoost-zuidwest georiënteerd. Alle sporen en vondsten werden genoteerd en op schaal 1/50e ingetekend op sleuffiches. De sporen werden tevens manueel opgeschaafd en gefotografeerd. Enkele sporen werden gecoupeerd om tot een betere interpretatie te komen naar datering en bewaring toe van de sporen in kwestie. De contouren en de dieptes van de sleuven werden door een landmeter-expert ingemeten. Ook de belangrijkste sporen werden door hem ingemeten. In elke sleuf werden een aantal bodemkundige profielen gemaakt en geregistreerd op de sleuffiches.

Door de aanwezigheid van de gerooide bomen op het terrein moest afgeweken worden van een regelmatig sleuvenpatroon (15m tussenafstand as op as) (Fig.6). De sleuven werden in functie van de 'open' (bereikbare) zones ingeplant. Ondanks deze situatie werd geprobeerd een maximale dekking van het terrein te bekomen. De aanwezigheid van twee poelen en van een langwerpig gebouw (stal ?) in het zuiden beperkte het te onderzoeken gebied tot 8500 m² in plaats van 1,2 ha.

Fig.6: Dump van gerooide bomen en zicht op de poel in het noordoosten.

9. Resultaten

9.1 Bodemkundig (J. Mikkelsen en J. Huyghe, Raakvlak)

Volgens de bodemkaart van België (Ameryckx & Verschelde, 1965) helt het perceel af in noordelijke richting en zijn er 3 bodemtypes te onderscheiden. Van droog naar nat zijn dat de bodemclusters Zbg, Sch en wSdh (tabel 1).

Code	Omschrijving
Zbg	Droge zandgronden met duidelijk humus en/of ijzer B-horizont
Sch	Matig droge lemig-zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont
wSdh	Matig natte lemig-zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont; klei-zand substraat beginnend op geringe diepte (<75cm)

Tabel 1: De bodemeenheden aanwezig op het onderzochte terrein.

De stijgende drassigheid van het bodemlandschap in noordelijke richting zoals het geval was bij de bodemkartering (b-c-d drainage gradiënt) kon tijdens de bodemkundige veldwaarnemingen bevestigd worden. Er zijn op het terrein twee siervijvers aanwezig waarvan de grootste mogelijks van (semi)natuurlijke herkomst is.

In de zuidoostelijke hoek van het terrein werden twee kleine bodemprofielen onderzocht (sleuf 3) (Fig.7). SL3 P1 is een bodem die bestaat uit een ploeglaag met daaronder een Bg horizont, zeer rijk aan ijzernodules. Mogelijk was hier origineel een grondwaterpodzol aanwezig maar door bodembewerking zijn de bovenste horizonten van deze bodem in de ploeglaag opgenomen.

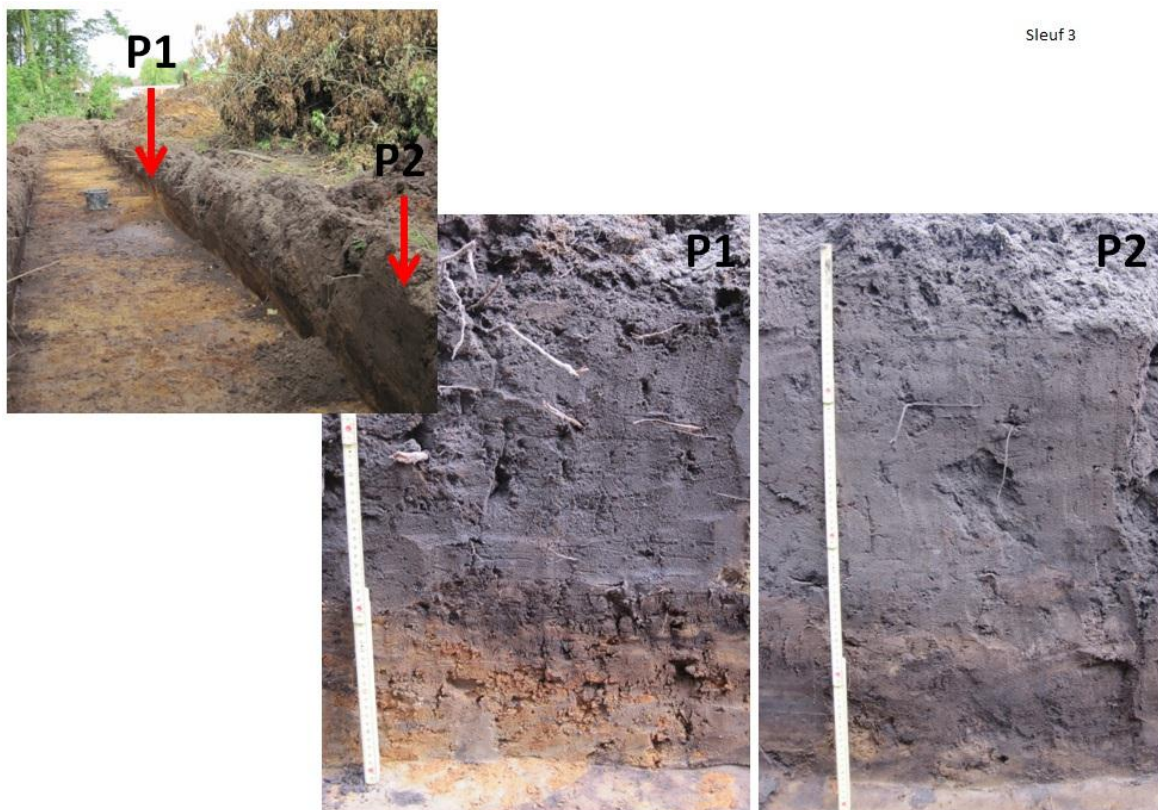

Fig.7: Sleuf 3: bodemprofielen SL3P1 en SL3P2 (foto: Jari Mikkelsen).

SL3 P2 onderzocht op ongeveer 6 m afstand van het eerste profiel, bestaat uit een verdikte ploeglaag, rustend op wat mogelijks de originele A horizon is. Enerzijds toont de korte afstand tussen de profielen dat er origineel meer bodemreliëf was, anderzijds hoe dit reliëf door grondbewerking verdwenen is. Vlakbij sleuf 3 was er een kleine siervijver aangelegd. Waarschijnlijk is de aarde afkomstig van het aanleggen van deze siervijver rond de vijver verspreid. Dit kan eventueel de ophoging van P2 verklaren. De bodem in deze sleuf in het bijzonder, en in de oostelijke sleuven in het algemeen, komen overeen met de Sch bodemkarterings eenheid.

In sleuf 1 werden eveneens twee kleine bodemprofielen opgekuist (Fig.8). P1 betreft een bodem die bestaat uit een ploeglaag die direct op een zand-kleiige substraat rust. Bij P2 is er tussen de ploeglaag en het zand-kleiige substraat een zandige lichtbeige horizont. In geen van deze twee bodems werden sporen of aanwijzingen gevonden dat er zich hier origineel een podzol had ontwikkeld. Ofwel is de weinige profielontwikkeling te wijzen aan de natheid van de bodem, waardoor zich enkel een ondiepe bodem kon ontwikkelen. Ofwel is het bodemlandschap afgestript tot op zijn originele bodem. Helaas werden er geen sporen gevonden die konden wijzen op zandwinning of dergelijke antropogene activiteiten. Waarschijnlijk gaat het hier om een zwakke bodemontwikkeling veroorzaakt door het zeer ondiepe kleirijke glauconiethoudend substraat, dat in combinatie met een komgrondachtige positie voor stuwwater zorgt. De bodem geobserveerd in sleuf 1 hoort bij de bodemclassificatie eenheid wSdh.

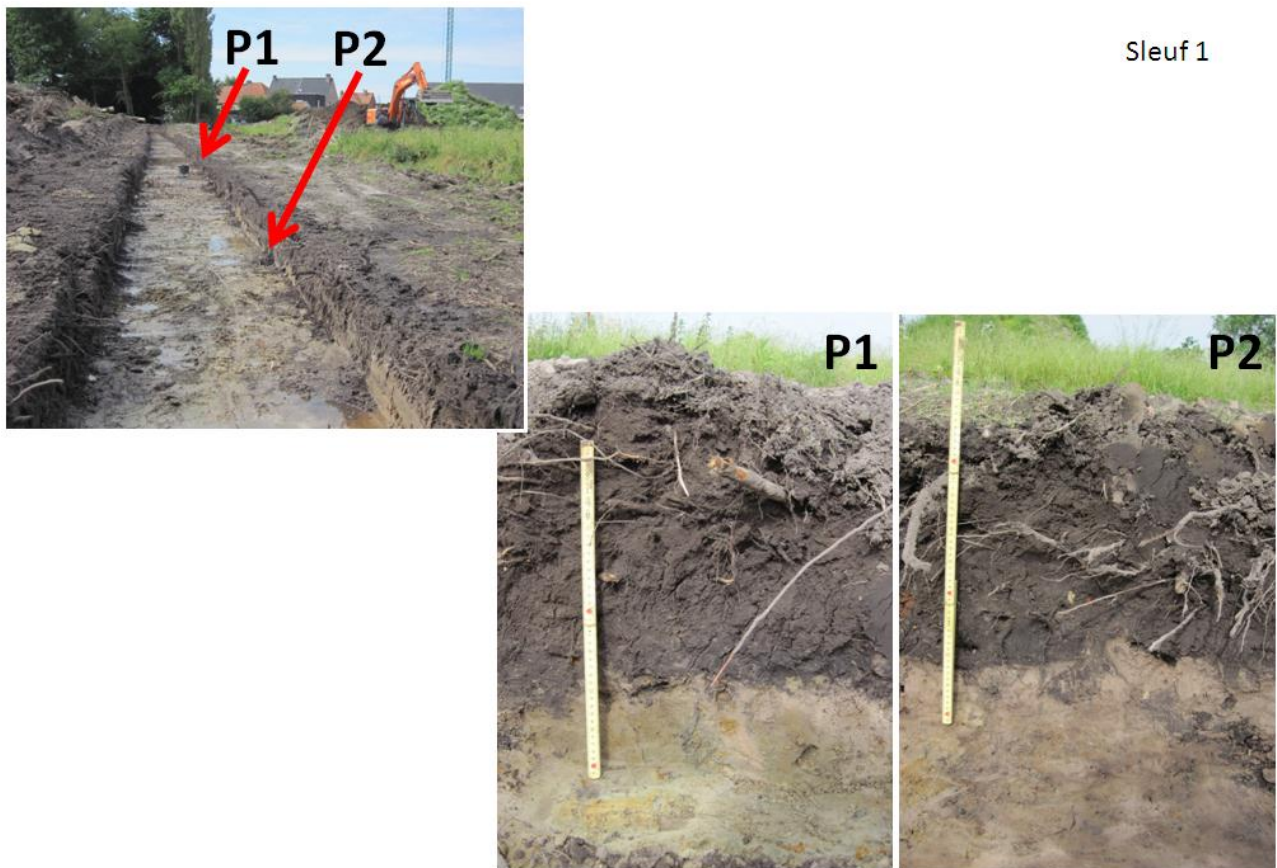

Fig.8: Sleuf 1: bodemprofielen SL1P1 en SL2P2 (foto: Jari Mikkelsen).

Op één locatie (specifiek in sleuf 8) werd een restant van een podzoltong geregistreerd (Fig.9). De bewaring hiervan wijst erop dat podzol(achtige) bodems een algemene uitbreiding kenden voordat de akker bewerkt en beplant werd. Volgens de bodemkaart zijn er podzolbodems aanwezig hoewel dat eerder op de drogere bodems het geval is. Het derde bodemtype dat volgens de bodemkaart van België binnen het onderzoeksgebied zou voorkomen, namelijk de Zbg bodems, ofwel droge zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B-horizont (podzolbodems), is volgens onze waarnemingen enkel sporadisch terug te vinden en dit eerder aan de randen van het terrein.

Fig.9: Podzoltong in sleuf 8 (foto: Jari Mikkelsen).

Fig.10: Bodemprofielen in SL2 en SL7.

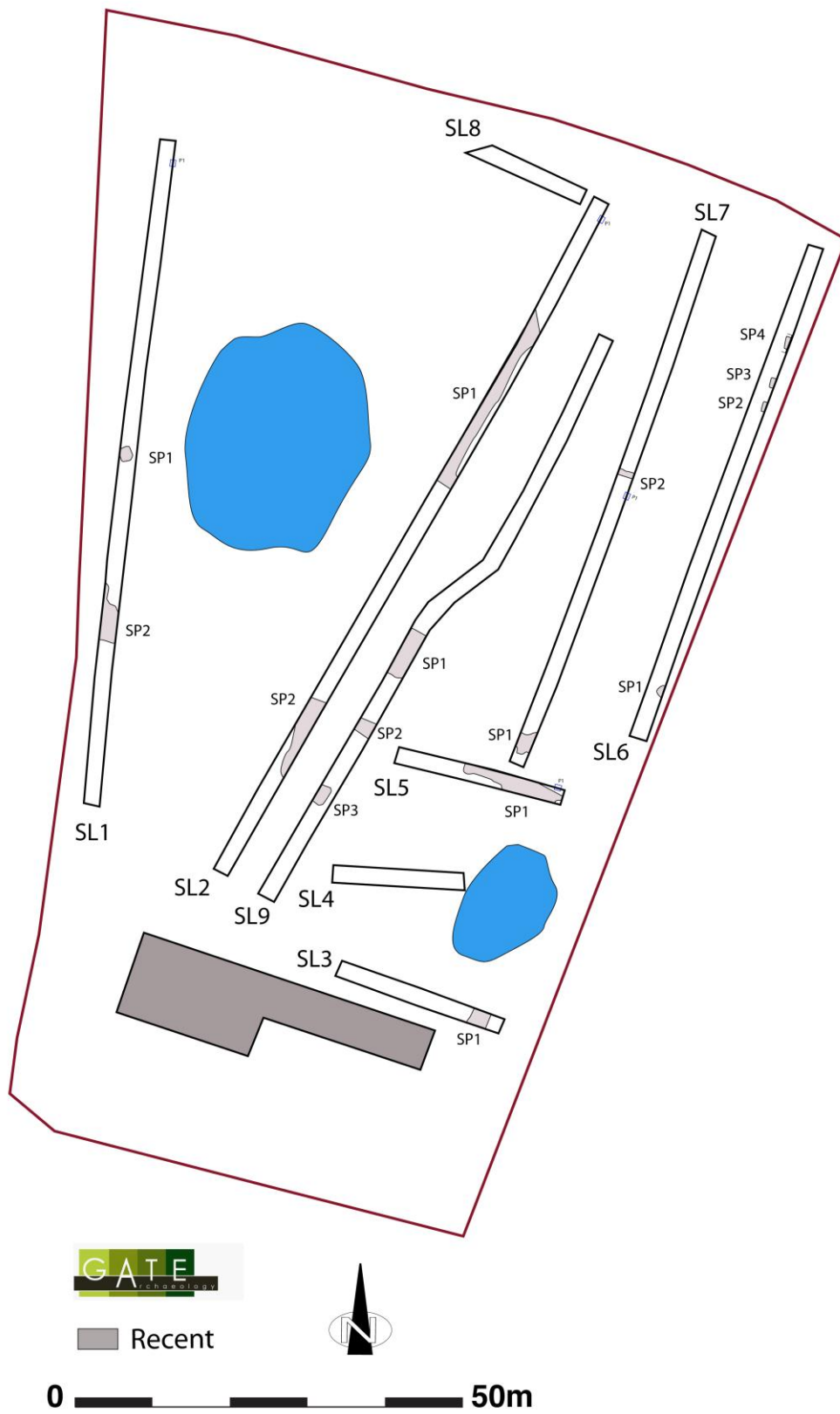

Fig.11: Sleuvenplan.

9.2 Archeologisch

In totaal werden 9 sleuven aangelegd goed voor een onderzochte oppervlakte van 878,22 m². Dit betekent een dekkingsgraad van ca. 7,3 % van het totale oppervlak ofwel 10,3 % van het onderzochte oppervlak (Fig.11). Door het ontbreken van archeologisch relevante sporen werden geen bijkomende kijkvensters aangelegd. Verspreid over het terrein werden wel enkele recente sporen (kuilen en grachten) geregistreerd. Daarnaast werden ook een aantal natuurlijke sporen vastgesteld (o.a. windvallen).

In SL1 (SP2), SL2 (SP1-2), SL3 (SP1), SL5 (SP1), SL7 (SP1-2) en SL9 (SP1-2) werden enkele grachtfragmenten aangesneden (Fig.12-13-14). Ze worden gekenmerkt door een heterogene bruine tot donkerbruine vulling. Er werd geen dateerbaar materiaal gerecupereerd. Een aantal van de grachten lijkt overeen te stemmen met de perceelsgrachten aangeduid op de Atlas der buurtwegen (Fig.18). We vermoeden dat het om recente tot subrecente perceelsgrachten gaat. Verder dient ook opgemerkt te worden dat ze sterke gelijkenissen vertonen met de als recente tot subrecente gedocumenteerde grachten in het onderzoek uit fase I.

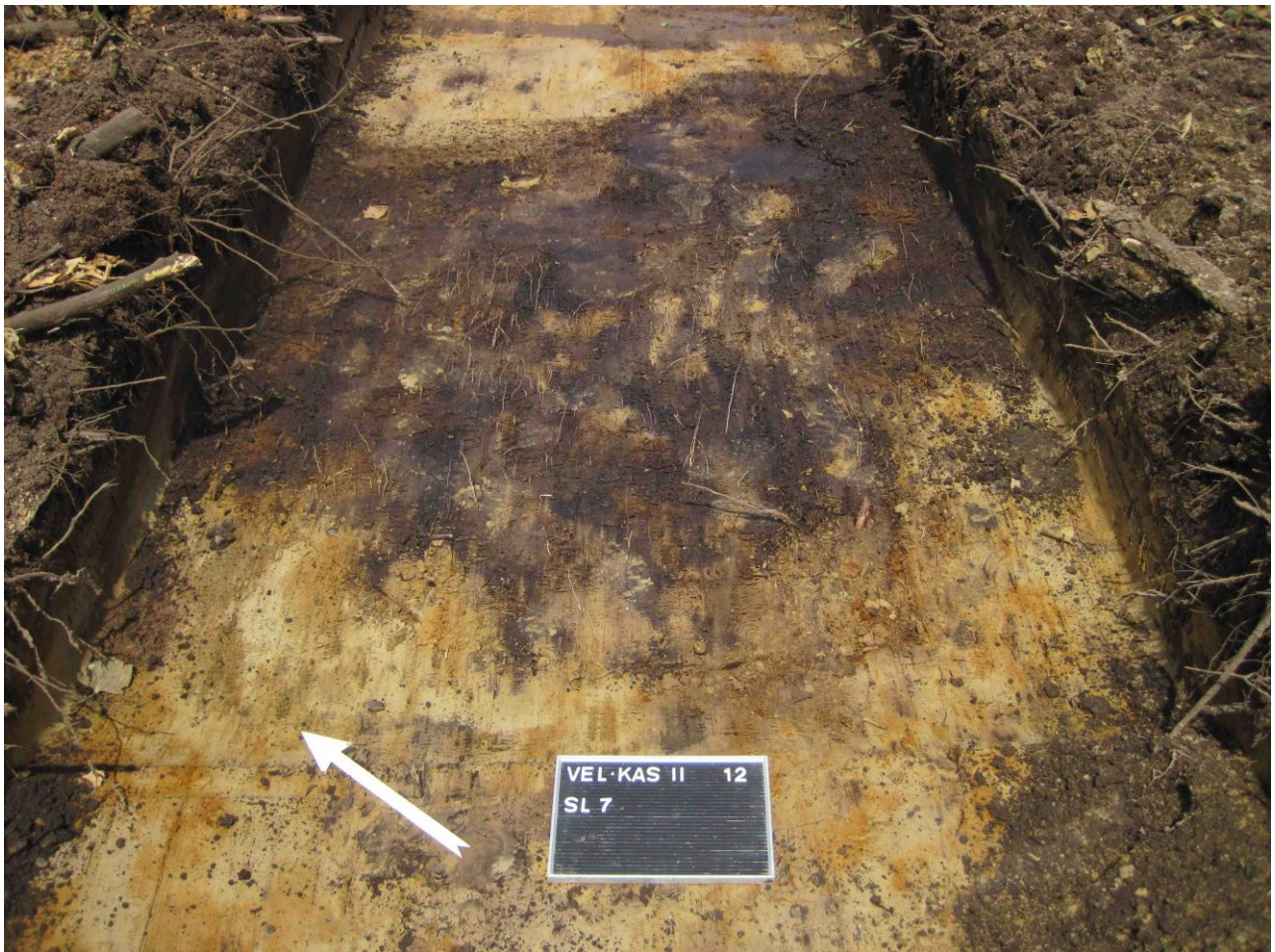

Fig.12: Zicht op SL7 (SP1).

Fig.13: Zicht op SL5 (SP1).

Fig.14: Zicht op SL1 met 'centraal' de oostwest georiënteerde gracht (SP2).

In SL1 (SP1), SL6 (SP1-2-3-4) en SL9 (SP3) werden recente kuilen aangetroffen (Fig.15-16-17). Hun vulling varieert van zwart tot donkerbruin zand. In SL6, in het uiterste oosten van het terrein werden op regelmatige afstand vier kuilen aangetroffen. Ze worden gekenmerkt door een zeer scherpe aflijning in het vlak en een vulling met brokken versmeten moederbodem. Spoor vier werd machinaal gecoupeerd. De kuil was 67 cm diep bewaard en bleek ook in coupe een scherpe aflijning te hebben (Fig.17). Er werd geen dateerbaar materiaal aangetroffen. De scherpe aflijning van het spoor en de aard van de vulling wijzen op een subrecente tot recente datering.

Fig.15: Zicht op SL9 (SP3).

Fig.16: Zicht op SL1 (SP1).

Fig.17: Zicht op coupe in SL6 (SP4).

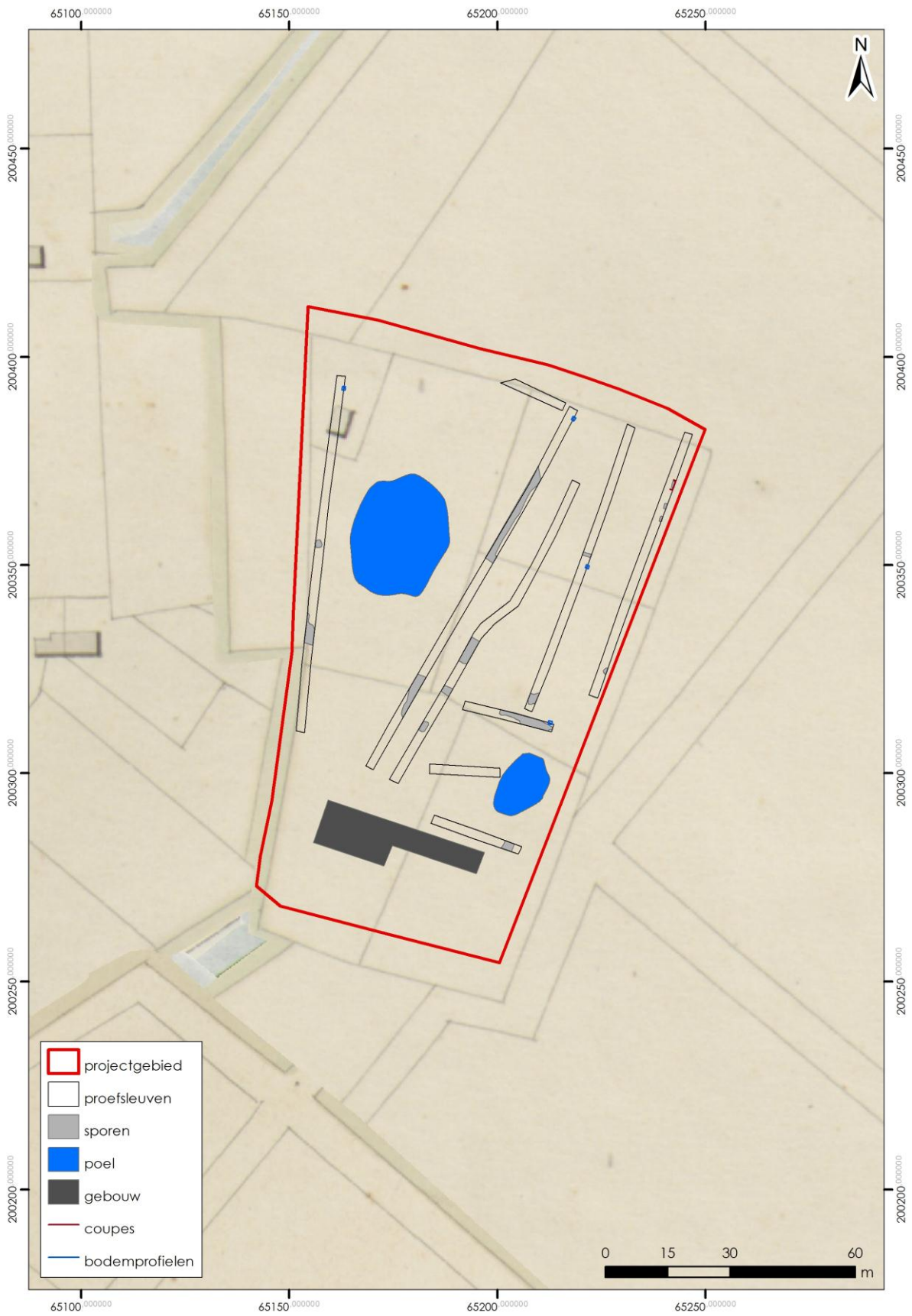

Fig.18: Projectie van het sleuvenplan op de Atlas der buurtwegen.

Fig.19: Projectie van het sleuvenplan op orthofoto.

10. Conclusies en aanbevelingen

Op 25 juni heeft GATE Archaeology bvba een terrein van 1,2 ha archeologisch onderzocht met proefsleuven in opdracht van Studiebureau Verhaeghe & Partners. Ondanks de gegevens van de bodemkaart (droge, matig droge en matig natte bodems) bleek de ondergrond algemeen gesteld vrij nat te zijn. Dit kan deels verklaard worden aan de hand van de hoge grondwaterstand op het moment van het onderzoek. Er werden een aantal ongedateerde (maar vermoedelijk relatief recente) grachtfragmenten en kuilen alsook enkele recente verstoringen gedocumenteerd. Door het ontbreken van relevante archeologische sporen lijkt ons een verder archeologisch onderzoek niet aangewezen.

11. Bibliografie

Amercyckx, J. & Verschelde, G. 1965. Bodemkaart van België: Zedelgem 37 (1:50.000). Institut Geographique Militaire.

Bourgeois, J., Meganck, M. & Semey, J. 1998. *Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormig structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II.* Archeologische inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5. Gent.

Messiaen L., Van Eeno M. & Hoorne J. 2012, Veldegem-Koning Albertsraat. Rapportage archeologisch vooronderzoek 22/02/2012, GATE Rapport 37.

12. Bijlages

---

1. Sleuvenlijst
2. Sporenlijst
3. Profiellijst

Bijlage 1: Sleuvenlijst

Sleufnummer	Lengte (m)	Profielen	Sporen
1	86	P1	SP1-2
2	99,4	P1	SP1-2
3	22,7	/	SP1
4	17,4	P1	/
5	22	/	SP1
6	67,7	P1	SP1-4
7	72,7	/	SP1-2
8	15,6	/	/
9	84,4	/	SP1-3

Bijlage 2: Sporenlijst

Sleufnummer	Spoornummer	Type	Beschrijving	L	B	D	Coupe	Vondsten	Datering
1	1	kuil	heterogeen donkerbruin zand	150	175	/	/	/	recent
	2	gracht	heterogeen donkerbruin zand	700	175	/	/	/	recent
2	1	gracht	heterogeen donkerbruin zand	1500	175	/	/	/	recent
	2	gracht	heterogeen donkerbruin zand	1100	175	/	/	/	recent
3	1	gracht	heterogeen donkerbruinigrijs zand (BK inclusies)	200	175	/	/	/	recent
4	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5	1	gracht	heterogeen donkerbruin zand (BK inclusies, betonfragmentjes)	1350	175	/	/	/	recent
6	1	kuil	heterogeen bruinig, gemengd met brokjes MB	75	125	/	/	/	recent
	2	kuil	heterogeen bruinig, gemengd met brokjes MB	50	120	/	/	/	recent
	3	kuil	heterogeen bruinig, gemengd met brokjes MB	50	125	/	/	/	recent
	4	kuil	heterogeen bruinig, gemengd met brokjes MB	50	130	67	J	/	recent
7	1	gracht/N ?	heterogeen donkerbruin zand	350	175	/	/	/	recent
	2	greppel	heterogeen donkerbruin zand	75	175	/	/	/	recent
8	/	/	/	/	/	/	/	/	/
9	1	gracht		250	175	/	/	/	recent
	2	gracht		150	175	/	/	/	recent
	3	kuil		100	265	/	/	/	recent

Bijlage 3: Profiellijst

SL	Profiel	Afmetingen (cm)	Beschrijving
1	P1	0-34	Ap: heterogeen donkerbruin tot zwart zand
		34-44	B (bruingrijs zand)
		44-	C (grijs zand)
2	P1	0-41	Ap
		41-	C (heterogeen lichtgrijsgeel zand met oranje oxidatievlekken)
5	P1	0-38	Ap
		38-58	B (of verstoring?: heterogeen bruin zand)
		58-	C (heterogeen geel zand met oxidatievlekken)
7	P1	0-38	Ap
		38-42	B (heterogeen lichtbruinbruin zand)
		42-	C (heterogeen geel zand met oxidatievlekken)